

רמת ההזנה ותגביר את נצילות המזון.
הבעת תודה: לישראל פוגל שביצע את ה-
 עבודה ולגיוורא ברעם שעזר באיסוף הנתונים.
עופר קרול, לשכת רחובות

הערת המערכת: רשימה ביבליוגרפית (ה-
 מספרים בסוגריים) המצביעה על המקור שמורה
 אתנו במערכת.

את הגדלת רמת ההזנה בתקופה זו ניתן להשיג
 באופנים שונים, הקשורים: בטיב המזון, טעימו-
 תו, חלוקתו במרבית שעות היממה, וכד'. נוהגי
 ההזנה יכולים להיות שונים במצבים כלכליים
 שונים. אפשר להגדיל את השימוש במזון מרוכז,
 אך אם שואפים לשיפור בניצול המזון, בייחוד
 בתנאי המחירים כיום, רצוי לעשות זאת ע"י
 תוספת שחת מעולה וטעימה, אשר תתרום לעליית

לשאלת ההזרעה בשבתות

חוק נפלא, כמו יום שבת ומנוחה בשבוע. אך מי
 שרוצה להחיל היום את חוק השבת מן התורה
 כלשונו ולא כרוחו אינו מתקדם ולא גאון. יקצר
 המצע מלפרט, למשל, כמה סבל נגרם לרבבות
 אזרחי ישראל בגלל היעדר תחבורה ציבורית
 בשבתות וחגים, אבל נצטמצם לנושא שלנו בל-
 בד. הפסקת ההזרעה ליום אחד מדי שבוע, גורמת
 נזקים כבדים למשק. בדרך כלל חוזרות פרות אלו
 ומתייחסות שוב ושוב באותם הימים, ואנו חוזרים
 ומזריעים אותן מוקדם מדי, או מאוחר מדי. איני
 מציע לכפות הזרעה בשבתות במשקים שאינם
 רוצים בכך, אך בדיוק באותה מידה אין לכפות
 נזקים על המשקים, שמעוניינים בביקורו של
 המזריע גם בשבתות. נכון, הפיתרון שמצאו באופן
 חלקי ב"און" אינו פיתרון. ולא בגלל עייפותו של
 המזריע אחרי שהוא עובד בשבת, יום שמיני
 לעבודה, כדברי הח' בן-יעקב. אני יכול לספר
 על מזריעים, שאינם נהנים ממנוחת השבת, רק
 בגלל המחשבה על מה שמחכה להם למחרת
 היום. אנו חוזרים אחרי יום א' כזה עייפים ורצו-
 צים כל כך, שאנו זקוקים מיד לשבת נוספת.
 הפיתרון ב"און" אינו קולע למטרה, משום שה-
 אגודות חייבות לתת את השרות הזה לחבריהן,
 וזה לא צריך להיות הסדר פרטי בין המשק לבין
 המזריע.

2. לפי עניות דעתי אפשר לפתור את הבעיה
 כדלקמן:

א. צריך לקבוע אזורים מיוחדים לעבודה
 בשבתות. זה הכרחי מפני שישנם משקים, שאינם

טיעונו של הח' חיים בן-יעקב, ברשימתו
 בחוברת מס' 119, שהפסקת עבודת ההזרעה ליום
 אחד בשבוע, בשבת, מעלה את ההתעברות, יש
 בו משום זילזול באינטליגנציה אלמנטרית של
 הקוראים. אני מתפלא שהח' חיים בן-יעקב לא
 הציע עדיין, לפי אותו היגיון, שעבודת ההזרעה
 תיעשה רק אחת ליומיים, וההתעברות תעלה עוד
 יותר. לא הייתי נזקק לנושא זה בכלל, ובוודאי
 לא על מנת לחלוק על "המסקנות הסטטיסטיות"
 של הח' בן-יעקב. מספיק לבדוק את תוצאות
 ההתעברות של ימי שישי וימי א', לעומת שאר
 ימות השבוע, על מנת לראות מה התמונה האמ-
 תה. לתגובה על רשימתו מביאים אותי שני טע-
 מים: 1. עצם העובדה של השבתת עבודת ההז-
 רעה בשבת; 2. מה הפיתרון לבעיה זו.

1. אפשר לומר, כי השבתת עבודת ההזרעה
 בשבתות (ב"השרות" — לעיתים גם ליומיים
 ושלושה רצופים) — זו כפייה דתית על משקים
 חילוניים, פשוטה כמשמעה. נכון, שבת — הינו
 הישג סוציאלי ממדרגה ראשונה. גם אני גאה
 בזה, שאנו היהודים היינו הראשונים לקבוע יום
 מנוחה שבועי. אני גם גאה על כך שכבר לפני
 שלושת אלפים שנה, חוקקנו חוק לאמור, "כי
 ישבו אחים יחדיו ומת אחד מהם ובן אין לו לא
 תהיה אשת המת החוצה לאיש זר... להקים לאחיו
 שם בישראל...". אבל זה אינו אומר שהננו כיום
 הזה בעד יבום וחליצה. מה שהיה מתקדם לפני
 אלפי שנים אינו, בהכרח, מתקדם גם היום. רק
 גאון כמו משה רבנו יכול היה בימים ההם להגות

המזריעים, יחסית להיקף העבודה שתתווסף ;
ה. מזריע שומר מסורת, לא יחויב לעבוד ב-
שבתות.

כמובן, ההצעה היא בקווים כלליים בלבד, ואין
ספק שאפשר עוד להוסיף עליה ולשכללה.

אני יודע את כל הקשיים, ואיני משלה את
עצמי, שהצעתי תתקבל מיד. אבל יש לדון בה,
ונגיע לפיתרון מניח את הדעת.

ישראל אבירם

השרות להזרעה מלאכותית

מעוניינים בביקורו של המזריע בשבת. משקים
בגודל עדר מסוים יחויבו להזמין את המזריע
בטלפון, אף אם בכל ימות השבוע, המזריע נכנס
אליהם בלי הודעה ;

ב. המזריעים, כולל המחליפים, יעבדו בשב-
תות לפי תור ;

ג) מזריע שעבד בשבת, יקבל שני ימי מנוחת
חובה בשבוע שלאחר השבת הזו, ללא זכות
צבירה ;

ד) בהקשר לזה יהיה צורך להגדיל את מספר

תצוגת בקר ה-22 של אגודת „און” התקיימה ב-9 במאי 1972

קים ומספר עגלים-פרים בפריות „און”. בנותיו
של „חרודי” גדולות ובשרניות עם רגליים חזקות
ויציבות. העטינים אצלן מהטיפוס הממוצע, השכיח
בעדרינו, עם פטמות בצורה וגודל טובים, ומיקומן
מתאים למכונת החליבה.

כהנכת חלב — תנובת שיא ממוצעת ל-127
בנותיו — 25 ק”ג,

תנובת שיא ממוצעת ל-12 בתצוגה — 29.9
ק”ג.

13 מבכירות הניבו שיא גבוה מ-30 ק”ג, השיא
הגבוה ביותר — 36.5 ק”ג.

ממהירות גדילה של בניו צפוי הפרש בגיל
400 יום — 3.7 ק”ג מש”ח.

3. „פרעה” — בן לפר „לוציפר” (גם כן מ-
זירמת ייבוא מארה”ב), שהצטיין באחוז שומן
גבוה, אבל בתנובת חלב ממוצעת. „לוציפר”
נבחן על 744 בנות עם 43 ק”ג חלב ו-20 ק”ג
שומן. ב„און” גידלו ממנו רק עגל אחד מפרה
טובה מאוד בתנובת חלב, בת „עוזי”.

בנות „פרעה” גדולות, בשרניות וגם חלבניות
טובות. פרה ארוכה, מאוזנת, עם גב ועכוז יפים
ורגליים טובות. העטינים — גם אצלן מן המצוי
במשקים.

כהנכת חלב — תנובת שיא ממוצעת ל-118
מבכירות — בנותיו — 25.2 ק”ג,

תנובת שיא ממוצעת ל-12 בתצוגה — 30.7
ק”ג.

לתצוגה הביאו 4 קבוצות של מבכירות מ-4
פרים, שעומדים בגמר תקופת ההמתנה.

1. הפר „אש” — בן לפר אמריקאי „אורלו”,
שיש לו עוד 7 עגלים-פרים בפריות „און”. „אור-
לו” נבחן על 6,578 בנות עם 387 ק”ג חלב
ו-15 ק”ג שומן.

„אש” — נכד מצד האם לפר „דיוק”, שהצטיין
בהורשת תנובת חלב, אבל בנותיו היו קטנות
מדי. בנותיו של „אש” בינוניות בגודלן, די כב-
דות ובשרניות. העטינים אצלן אינם מצטיינים
ביופיים, במיוחד החלק האחורי, והם הנחותים
מבין הקבוצות שבתצוגה. אשר להנכת חלב אי
אפשר עדיין לפסוק, אבל הרושם — שהן מבטי-
חות הנבה טובה.

תנובת שיא ממוצעת ל-111 בנותיו — 24.9
ק”ג,

תנובת שיא ממוצעת ל-10 מבין 12 שהובאו
לתצוגה — 29.8 ק”ג.

18 מבכירות הניבו יותר מ-30 ק”ג, השיא
הגבוה ביותר היה 40.8 ק”ג.

ממהירות גדילה של בני „אש” צפוי הפרש
בגיל 400 יום — 8.2 ק”ג מש”ח.

2. „חרודי” — בן לפר אמריקאי „אריק”, ש-
הצטיין בשומן ובמבנה נאה של עטינים. „אריק”
נבחן על 1,387 בנות עם 443 ק”ג חלב ו-22 ק”ג
שומן. „חרודי” — נכד לפר „ריץ”, שהצטיין
בבנותיו הטובות, ויש ממנו מספר עתודות במש-